

Bu yaxınlarda “Baku Crystal Hall” sarayında Xalq rəssamı Sakit Məmmədovun 60 illik yubileyinə həsr olunmuş sərgi keçirildi. Burada rəssamın dünyanın məşhur sərgi salonlarında nümayiş etdirilən 170-dən çox əsəri sərgilənmişdi. Bir-birindən qiymətli, bir-birindən gözəl təsir bağışlayan bu əsərləri seyr etdikcə hisslərin, duyğuların təzələnin, özünü gözəlliklər məkanında, rənglərin möcüzəli dünyasında hiss edirsən.

Rəssamlığın bir çox janrlarında məharətlə işlənmiş möhtəşəm sənət nümunələri sanki biri digərini tamamlayır. Peyzajlar, portretlər, natürmortlar elə ustalıqla işlənmişdir ki, onların adı rənglərdən yarandığını təsvir etmək inanılmazdır. Bu əsərlərdə yeddi rəngin minbir çaları toplanmışdır. Onlar rəssam təxəyyülündən süzülüb gələn istedad yangısından od almışdır. Bu əsərlər milli olduqları qədər də başəridir. Onların hər birində milli ruh hakimdir. Sərgi xalqımızın sevimli bayramı olan Novruz günlərində açıldığından burada həmin mövzuda bir neçə əsər də nümayiş olunur. Həm də rəssam onlar üçün elə gözəl rənglər seçib ki, baharın ovqatı aydın duyulurdu.

Sakit Məmmədovun yubileyinə həsr edilmiş bu sərgi “Baku Crystal Hall”-un rəhbərliyi və Yeni Azərbaycan Partiyasının təşəbbüsü ilə təşkil olunmuşdur. Sərginin açılışında Baş nazirin müavini Əli Əhmədov və digər rəsmi şəxslər iştirak etmişlər.

Mədəniyyət naziri Əbülfəs Qarayev, mədəniyyət nazirinin birinci müavini Vəqif Əliyev, mədəniyyət, incəsənət xadimləri, çoxsaylı sənətseverlər sərgi ilə tanış olub rəssamı təbrik edərək ona yeni yaradıcılıq uğurları arzulamışlar.

Sərginin girişində asılmış bir lövhədə Sakit Məmmədovun qısa tərcümeyi-halı və qazandığı mükafatların siyahısı verilmişdir.

Rəssamın bioqrafiyasından bəzi məqamlar: Sakit Məmmədov 1958-ci il avqust ayının 5-də Neftçala şəhərində anadan olub. Ailənin başçısı Qulam kişinin şəxsi kitabxanası var idi. Onun zəngin müəlləsi, klassik ədəbiyyatı dərindən bilməsi, ibrətamiz, maraqlı

Moskvanın, Leningradın, Bakının... müxtəlif qəzet və jurnallarında o vaxtkı SSRİ-nin ən perspektivli gənc rəssamı kimi söz açılır, tabloları görkəmli sənətsünaslar tərəfindən təqdir edilirdi. Ali məktəbi bitirdikdən sonra o, Bakıya gəlir. Sakitin sənət triumfu da doğma şəhərdən başlayır. Möhtəşəm tablolar yaradır. Onun hər bir əsəri böyük əks-səda doğurur. Dünyanın ayrı-ayrı şəhərlərində keçirilən sərgilərə dəvətlər alır. Leningradda, Minskə, Vyanada, Krakovda, İstanbulda, Nyu-Yorkda, Moskvada, Kiyevdə, Berlində, Sidneydə, Strasburqda, Belçikada, Sinqapurda, Qahirədə, Kazanda, Seulda, Stokholmda... onun fərdi, həmçinin

Və bir də bu lövhədə onun mükafatlarının siyahısı yazılmışdı. Əslində, bunlar onun mükafatlarının hamısı deyil. Onları da xatırlatmaq istərdik. Qeyd edək ki, elə sərginin açılışında “Yeni era” Dünya Rəssamlıq Akademiyasının prezidenti Anatoli Silov Sakit Məmmədovun incəsənətdə yüksək peşəkarlığına görə onu “Tvoretsoxi” (Dövrün yaradıcısı) ordeni və diplomu ilə təltif etmişdir. Bu mükafat həmin siyahıda olmasa da, onun sənətinə verilən yüksək qiymətin nümunəsidir. Atatürk mükafatı laureatı, Türkiyənin “Qızıl ulduz” ordeni, Serbiya Kral Akademiyasının “Qran pri” mükafatı və “Qızıl mələk” medalı, Beynəlxalq “Vera” festivalının qalibi (“Vera” mükafatı), Beynəlxalq Malta ordeninin Zabıt xacı və Kovaler ordeni, “Vətən övladı” qızıl ordeni, Beynəlxalq “Dədə Qorqud” mükafatı laureatı, Leonardo Da Vinçi və Spitsberg medalı, “Müqəddəs Georgi” qızıl medalı, “Qızıl tac” ordeni, “Avropa şərəfi” ordeni, “Rembrandt” medalı və diplomu, Çingiz Aytmatov adına beynəlxalq mükafat və s. bu təltiflər sırasındadır.

Sakit Məmmədovun əsərləri dünyanın bir sıra məşhur qalereyalarında nümayiş etdirilir.

Türkiyə, Rusiya, ABŞ, Almaniya, Fransa, İtaliya, İsveç, Avstriya və digər ölkələrdə keçirilən sərgilərin iştirakçısı olmuş rəssamın əsərləri şəxsi kolleksiyalarda

Rənglərin möcüzəli dünyasına səyahət

və dünya muzeylərində saxlanılır.

Azərbaycan mədəniyyətinin böyük hamisi, ümummillilərimiz Heydər Əliyev Sakit Məmmədovun sənətini yüksək qiymətləndirirdi. Azərbaycan Avropa Şurasına üzv qəbul edilərkən Azərbaycan Prezidenti Heydər Əliyev Sakitin ustalıqla yaratdığı “Babadağ” tablosunu Avropa Şurasının Baş katibi V.Şvimmberqə təqdim etmişdi. Şvimmberq böyük sənətkarlıqla yaradılmış “Babadağ” mənzərəsinə baxıb: “Biz Azərbaycanı həmişə belə bir yüksəklikdə görməyi arzulayırdıq”, – demişdi.

Ölkəmizi böyük bir məhəbbətlə sevmə Sakit Məmmədov, həm də, necə deyirlər, dövlətimizin sülh elçisi missiyasını yerinə yetirir. Azərbaycan dövlətinin başqa dövlətlərlə mədəni əlaqəsində onun dəyərli xidmətləri var.

Məlumdur ki, SSRİ-nin süqutundan sonra Rusiyanın, yeni, müstəqil Azərbaycan Respublikası ilə, başqa sahələrdə olduğu kimi, mədəni əlaqələrində də bir boşluq

rəssamının Rusiyanın paytaxtında baş tutan bu ilk fərdi sərgisi iki ölkənin mədəni həyatında yeni dövrün başlanğıcı kimi xarakterizə oluna bilər.

2000-ci ilin əvvəllərində Sakit Məmmədovun çəkdiyi “Roma papası II İohan Pavelin portreti” də böyük maraqla qarşılanır. Həmin tablonu Sakitin emalatxanasında seyr edən İtaliyanın Azərbaycandakı o vaxtkı səfiri Marqarita Kostanın Azərbaycan mediasına verdiyi müsahibədə dedikləri bu marağın hansı ölçüdə olduğundan xəbər verir: “Papanı altı dəfə görmüşəm. Sakitin yaratdığı portret vasitəsilə onu yeddinci dəfə görmüş oldum”. Bu misilsiz sənət əsəri

2005-ci ilin fevralında Prezidentimiz cənab İlham Əliyev tərəfindən Vatikanə təqdim olundu.

Görkəmli rus tənqidçisi A.Bajenov neçə illər bundan əvvəl Sakit Məmmədov haqqında “Onun stili intibah rəssamlarının üslubuna bənzəyir” – demişdi. Zaman onun dediklərinin nə qədər doğru olduğunu təsdiq etdi. Amma Sakitin ən üstün cəhəti ondadır ki, o, heç bir təsirə düşmədi və özünün bu gün artıq bir məktəb sayılan üslubunu yarada bildi. Onun sənət yolu ibrətamiz, nümunəvi bir yoldur. Axtarırlardan usanmayan bu görkəmli rəssam dünya rəssamlığında yeni bir cərəyanın – “Opalizm” cərəyanının banisidir.

...Onun sənət uğurları bir-birini əvəz edir. 2016-cı ilin 15 mayında dünyanın aparıcı agentlikləri, Böyük Britaniya Kraliçası II Yelizavetanın Azərbaycan rəssamı Sakit Məmmədovla görüşündən yazdılar. Londonda baş tutmuş həmin görüşdə Sakit Məmmədov, Kraliçaya Qarabağa həsr

geyimlərimiz... Novruz bayramının simvolları – səməni, şəkərbura, paxlava, rəngbəreng şamlar, samovar. Bir qədər arxa planda çövkən oynayan igid Azərbaycan oğulları... Və ən ümdəsi, Cıdır düzünün ən uca yüksəkliyində dalğalanan üçrəngli Azərbaycan bayrağı...

Bu əvəzsiz tablo Qarabağ münaqişəsində qərəzli mövqe tutan siyasilərə sənətin ali dili ilə verilmiş ən tutarlı cavabdır. Sakit sənətinin böyüklüyü bir də ondadır ki, o, öz təsvirlərində yalnız reallığı çəkir. Ən böyük yaradıcı Allahdır. Allah təbiəti necə yaradıbsa, Sakit də təbiəti o cür təsvir etməyə çalışır. Allah insanı necə xəلق edibse, Sakit də əsərlərində buna nail olmağa can atır. Və o, öz istədiyinə nail olur. Məhz buna görə də onun əsərləri bu qədər sevilir, insanları özünə bu qədər məftun edir.

Sakitın əsərləri Süleyman Dəmirəl, Rauf Denktaş, Vladimir Putin, Nursultan Nazarbayev, İslam Kərimov, Bill və Hillari Klintonlar, İosif Kabzon, Monika Beluççi, Mirey Matye, Patrisiya Kaas, Ajda Pekan... kimi məşhur dövlət xadimlərinin, ünlü sənətcilərin şəxsi kolleksiyalarında saxlanılır.

Sakit Məmmədovun çox qiymətli əsərlərindən biri ulu öndər Heydər Əliyevə həsr olunub. Bu dahi şəxsiyyətin obrazını böyük sevgi və şövlə yaradan rəssam, ümummillilərimizin bütün yüksək insani-başəri keyfiyyətlərini: humanizmini, qətiyyətinə, müdrikliyini, liderlik xüsusiyyətlərini, uzaqgörənliyini, parlaq zəkasını, dönməz əzmini dolğunluğu ilə əks etdirə bilib.

Sakit Məmmədovun yaradıcılığı çoxşaxəlidir. O, misilsiz portretlər (“Roma papasının portreti”, “Ataman portreti”, “Aida”, “Leyla”, “Bağban”, “Alisa”, “Alman rəssamının portreti”, “Şah İsmayıl Xətai”), tarixi süjetli əsərlər (“Dədə Qorqud”, “Qızılbaşlar”), natürmortlar (“Qırmızı natürmort”, “Səhər natürmortu”, “Şərq natürmortu”, “Şərabla natürmort”), mənzərələr (“Bahar”, “Yağışdan sonra”, “Kəndimiz”, “Səhər”, “Neftçala baharı”, “Sahil”, “Quba mənzərələri”), fəlsəfi mündəricəli tablolar (“Sabah haqqında söhbət”, “Qorxu”, “Gözlər yollarda”, “Ağılsız kral”) və sair yaradıb. Bu əsərlərdə kompozisiyaların kamilliyinə, süjet zənginliyinə, işıq-kölgə kontrastlarına, detalların dəqiqliyinə, rənglərin harmoniyasına, fəlsəfi ümumiləşdirmələrə baxıb görkəmli rəssamın dastanvari istedadının hüdudsuzluğundan heyrətlənməyə bilmərsən.

Sərgidə nümayiş olunan əsərlər arasında Novruz əhvalını və baharın tərəvətini uğurla əks etdirmiş “Bahar qızı”, “Qızıl balıq”, “Şərq qızı”, “Mən də uçmaq istəyirəm”, “Kaş mən də uça biləydim”, “Lənkəran qadınları”, “On dörd gözəl” silsiləsindən olan rəsmlərin hər biri ustalıqla yaradılmış əsərlərdəndir. “Bahar qızı” tablosunda rəssam yaratdığı obrazla Azərbaycan xanımını milli koloritdə təsvir edə bilmişdir.

Bu yaxınlarda Sakit Məmmədovun həyatında mühüm bir hadisə baş vermişdir. Cümhuriyyətimizin 100 illiyi ərəfəsində Prezident İlham Əliyev Sakit Məmmədova “Azərbaycan Respublikasının Xalq rəssamı” fəxri adının verilməsi barədə sərəncam imzalamışdır. Biz də Xalq rəssamı Sakit Məmmədova milli mədəniyyətimizin inkişafında daha böyük yaradıcılıq uğurları arzulayırdıq.

Hazırladılar:
Samirə ƏLİYEVA,
Əfsanə BAYRAMQIZI,
Mehdi MÜKƏRRƏMOĞLU,
“Xalq qəzeti”
Fotolar Elşən AĞALARINDIR

söhbətləri hamının yaddaşındadır. Sakitdə sənət sevgisinin rüseymləri də o vaxtdan yaranmağa başlamışdı. Bu havə onu Bakıya – Əziz Əzimzadə adına Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Məktəbinə gətirdi. Məktəbi fərqlənmə diplomu ilə bitirdi. 1978-1980-ci illərdə hərbi xidmətdə oldu. 1981-ci ildə İ. Repin adına Leningrad Rəssamlıq Akademiyasının rəngkarlıq fakültəsinə daxil oldu və oranı 1987-ci ildə fərqlənmə diplomu ilə bitirdi. Burada o, ilk yaradıcılıq addımlarını atdı.

yararmışdı. 2002-ci il dekabrın 11-də Moskvanın Solanka qalereyasında Sakit Məmmədovun fərdi sərgisi keçirilmişdi. Hər iki ölkənin TV kanalları ilə nümayiş etdirilən sərginin açılışında bu dövlətlərin mədəniyyət nazirləri – Polad Bülbüloğlu və Mixail Şvidkoy da iştirak etmişdi. Həm onlar, həm də tələbkar rus sənətsünasları həmin sərgidə Sakit Məmmədov sənəti haqqında ürək dolusu bəhs etmişlər. SSRİ-nin süqutundan sonra, Azərbaycan

etdiyi “Cıdır düzü” əsərini bağışladı. İndi məşhur Vindzor qəsirində qorunan həmin tablo Azərbaycan təsviri sənətinin “Qarabağnaməsi”dir. Dünyanın ən qüdrətli ölkələrindən birinin ən böyük sarayında saxlanılan “Cıdır düzü” əsərini rəssam böyük vətəndaşlıq sevgisi ilə yaradıb. Bu tabloda tarixi gerçəklik sənətin ali dili ilə danışır: Qarabağ, Cıdır düzü, Xan qızı, Qarabağ atları, Xarıbülbul çiçəyi, Xalçalarımız, Milli musiqi alətlərimiz, Muğam oxuyan qarabağlı xanəndə, Milli